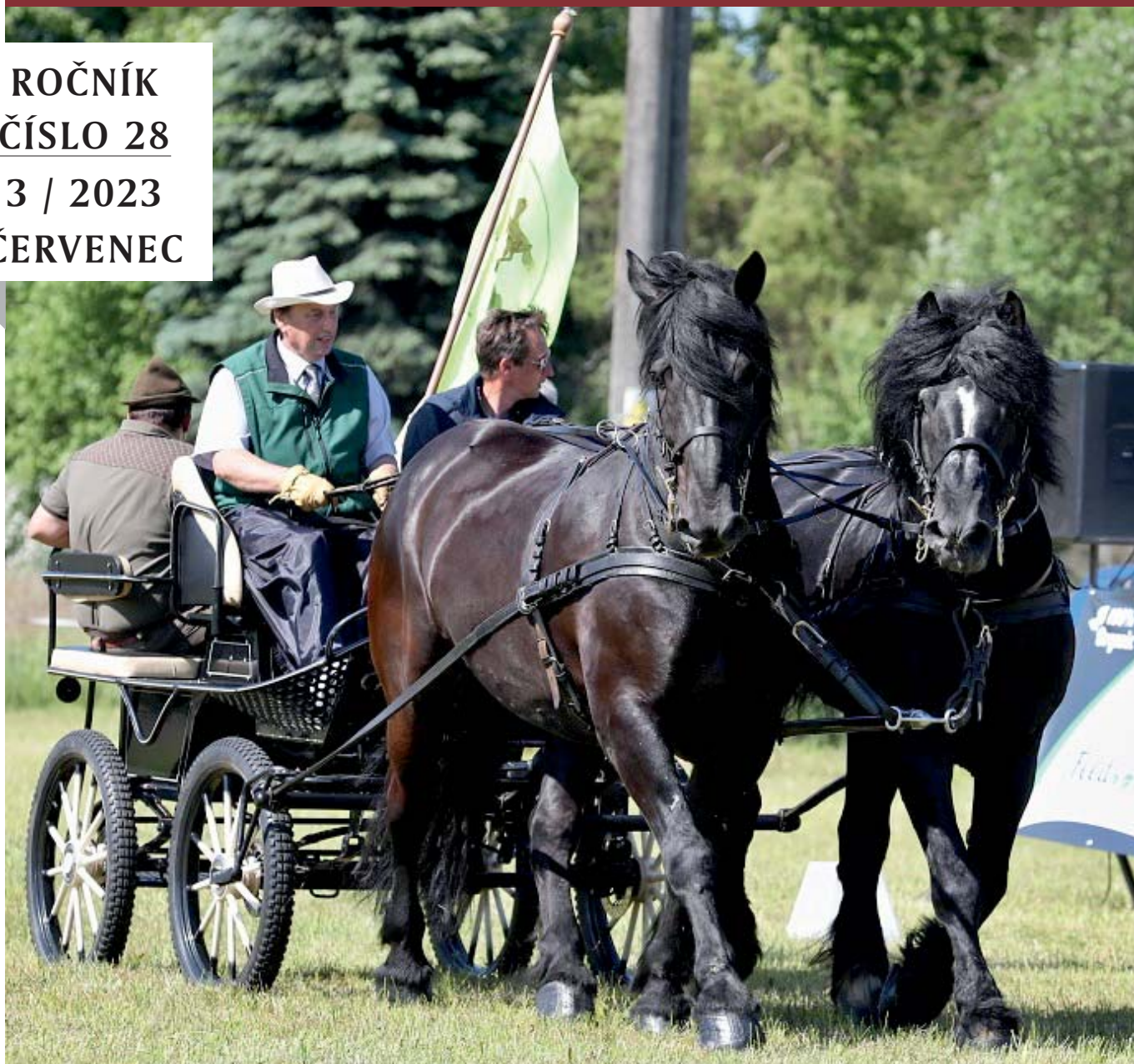




K O N Ě

ČASOPIS CHOVATELŮ KONÍ

ROČNÍK
ČÍSLO 28
3 / 2023
ČERVENEC



Asociace svazů chovatelů koní České republiky

WWW.ASCHK.CZ

PŘEHLÍDKA PLEMENNÝCH HŘEBCŮ A PŮVODOVÝCH KONÍ VŠECH PLEMEN V TEREZÍNĚ	1
SHAGYA ARAB ANEB UKÁZKA VŠESTRANNOSTI TOHOTO PLEMENE	2
XXX. PŘEHLÍDKA PLEMENNÝCH KONÍ	3
CENTRÁLNÍ SVOD KLISEN SHETLAND PONY – KADOV 6. 4. 2023	6
PŘEDVÁDĚNÍ KONÍ JE UMĚNÍ – A JE TŘEBA SE MU UČIT	7
IRSKÝ NÁRODNÍ HŘEBČÍN V KILDARE	8
DEN CHLADNOKREVNÝCH KONÍ – JIHLAVA-SASOV	10
HISTORIE TEPLOKREVNÉHO CHOVU V KLADRUBECH NAD LABEM	12
V. ŠAMPIONÁT NATIVNÍCH BRITSKÝCH PLEMEN 2023	14
CHOV KONÍ VHODNÝCH PRO LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ – KOSTELEK NAD ČERNÝMI LESY	17
ČASOVĚ OVLÁDANÁ POSUVNÁ STĚNA KRMIŠTĚ PRO KONĚ, SKVĚLÁ VARIANTA PRO ŘÍZENÉ PŘEDKLÁDÁNÍ SENA	18

Kam za chovatelskými akcemi

SRPEN 2023

DATUM	MÍSTO	PLEMENO	AKCE
9. 8. 2023	Písek	ČT	Zahájení 70denního testu hřebců ČT
4. 8. 2023	Karlovy Vary	CHLK	ZZV chladnokrevných klisen
5. 8. 2023	Láz u Příbrami	CHLK	Kompletní soutěž jednospřeží, OV + TT na Pardubice
5. 8. 2023	Stará Boleslav	NPS	Working Hunter Show 2023
4.–5. 8. 2023	Olomouc	ČT	Oblastní přehlídka klisen a klisen s hříbaty – SM
5. 8. 2023	Olomouc	ČT+CHLK	Moravský šampionát tříletých teplokrevných a chladnokrevných klisen
5. 8. 2023	Olomouc	WP	International Welsh Pony Show Olomouc
6. 8. 2023	Olomouc	SCHKMS	III. kolo Moravského Show Pony šampionátu
8. 8. 2023	Zduchovice	ČT	Kvalifikační kolo KMK skoky + svod
12. 8. 2023	Vesce	CHLK	Kompletní soutěž jednospřeží, dvojspřeží, OV + TT na Pardubice
12. 8. 2023	Plasy	PONY	Vozatajský pohár ASCHK ČR 2023
12. 8. 2023	Dvorka	CHLK	ZZV chladnokrevných klisen
13. 8. 2023	Slatiňany	STKL	Dámský den
15. 8. 2023	Písek	ČT	Kvalifikační kolo KMK skoky + svod
16. 8. 2023	Sedlčický	ČT	Oblastní přehlídka klisen a klisen s hříbaty – VČ2
17. 8. 2023	Písek	ČT	Jihočeská oblastní výstava a ZV klisen ČT + svod
26.–27. 8. 2023	Obořiště	MINIH	Národní šampionáty minihorse
26. 8. 2023	Veselí nad Moravou	CHLK	ZZV chladnokrevných klisen
26. 8. 2023	Kobeřice	PONY	Vozatajský pohár ASCHK ČR 2023
27. 8. 2023	Zábřeh	SHP	IV. kolo Moravského Show Pony šampionátu
27. 8. 2023	Písek	HAFL	Licentace hřebců
27. 8. 2023	Vrchovany	HAFL	Zápis klisen + zkoušky výkonnosti

Titulní fotografie:
Pár chladnokrevných hřebců
na zahájení XXX. ročníku přehlídky v Náchodě
Foto: Martina Kůstková

Koně časopis chovatelů koní

27. ročník, číslo 3
ČERVENEC 2023
předplatné na rok 2023: 300 Kč

vydává:
Asociace svazů chovatelů koní ČR
U Hřebčince 479, 397 01 Písek
tel./fax: 382 210 644
mobil: 731 482 476

http://www.aschk.cz
e-mail: info@aschk.cz

Odborný garant:
doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc.

redakce:
Ing. Hana Civišová, Ph.D.
e-mail: redakce@aschk.cz

sazba a tisk:
Vltavín print v.o.s.
Budějovická 82
Týn nad Vltavou
e-mail: info@tiskarnavltavin.cz
www.tiskarnavltavin.cz

ISSN 1213-2594

PŘEHLÍDKA PLEMENNÝCH HŘEBCŮ A PŮVODOVÝCH KONÍ VŠECH PLEMEN V TEREZÍNĚ

Svaz chovatelů koní Ústeckého a Libereckého kraje uspořádal dne 6. 5. 2023 již sedmý ročník přehlídky plemenných hřebců a původových koní všech plemen. Přehlídka proběhla jako každým rokem v historické jízdárně města Terezín.

Slavnostního zahájení se mimo pořadatelů zúčastnili starostové přilehlých obcí a měst. Přítomen byl i exhejtman Ústeckého kraje, pan Oldřich Bubeníček, a bývalý dlouholetý starosta města Litoměřice, pan Mgr. Ladislav Chlupáč. Oba pánové jsou velkými milovníky koní a každým rokem přehlídku hřebců velice podporují.

Úvodní slovo měl místostarosta města Terezín, pan Aleš Lepič, a ředitelka TMZ, paní Vendula Bláhová, DiS. Hodinu trvající úvodní program byl velice pestrý a jako každým rokem ho zahájil pěvecký sbor IN FLAGRANTI. Ukázky prvků vysoké školy jezdecké předvedli pan Ing. David Mišík a paní Sabina Rochová. Dále byl k vidění výcvik policejních koní z Městské policie Prahy 1, kteří své umění za velkého ohlasu diváků předvádějí již druhým rokem. Svůj kumšt ukázali i westerní jezdci a zástupci chladnokrevných plemen jako byl norik, slezský norik a českomoravský belgik, kteří nám předvedli ukázkou těžkého tahu. Třešničkou na dortu byly skoky ve volnosti dvouletých koní cho-

vatele pana Jiřího Hanče. Přehlídka se zúčastnilo 30 koní třinácti rozličných plemen. O tom, že je o naši přehlídku velký zájem a stala se již každoroční terezínskou tradicí, nás přesvědčila velká návštěvnost diváků, pro které jsme měli mimo programu připraveno i kompletní občerstvení, jízdu na ponících a stánek s jezdeckými potřebami.

Naše poděkování patří všem sponzorům a zástupcům měst a organizací, kteří nám svými finančními dary pomohli sedmý ročník přehlídky uskutečnit.

Za SCHK Ústeckého a Libereckého kraje
předseda svazu Miroslav Balcárek



Sacramoso Sofie XIII-28 hřebec SKLV po zkouškách výkonnosti, předvádí Miroslav Balcárek



Ukázka výcviku koní Městské policie Praha 1



18/385 Lady Garibaldi a její dcera 35 458 Flying Weronica D po 2801 Cool Wonder, předvádí majitelka Stanislava Doubravová



Ing. David Mišík a paní Sabina Rochová předvádějí prvky vysoké španělské školy – koně Pluto 151 SK a Billy



Plemenný hřebec ČMB 2914 Bart v majetku Nikoly Csemezové, předvádí Viktorie Vaníčková



Plemenný hřebec ČT 2050 Gulden ZH předváděný držitelem Miroslavem Balcárkem

SHAGYA ARAB ANEK UKÁZKA VŠESTRANNOSTI TOHOTO PLEMENE

Ve dnech 22.–26. dubna 2023 se konala tradiční Národní výstava hospodářských zvířat a veletrh pro živočišnou výrobu Animal Tech v Brně, které se zúčastnil i Svaz chovatelů Shagya araba v České republice (dále jen Svaz). Prezentoval zde chovatelskou kolekci osmi koní tohoto plemene.

Po celou dobu výstavy zde byl k vidění 20letý plemenný hřebec **Gazal II-CZ/Wizard** (chovatel: SCHK Morava, majitel: Michaela Nosková) a šest plemenných klisen – 11letá **Sameerah CZ-Sh-A-518** (chovatel: MVDr. Jana Pašková, majitel: Lenka Majerová), 8letá **Shanel CZ-Sh-A-493** (chovatel: Radomír Valer, majitel Ing. Aleš Musil), 8letá **Nico CZ-Sh-A-520** (chovatel: Petr Hájek, majitel: Patrik Pertlíček), 7letá **Siringa CZ-Sh-A-525** (chovatel a majitel: Kamil Chlup, předváděl Petr Buršík), 7letá **Gazal Shayla CZ-Sh-A-542** (chovatel: MVDr. Jana Pašková, majitel: Michaela Nosková) a 5letá **Shamika** (chovatel a majitel: Iveta a Libor Jebáčkoví). Kolekci doplňoval ještě 11letý valach **Shenar Watango** (chovatel a majitel: Iveta a Libor Jebáčkoví),



Plemenný hřebec Gazal II-CZ/Wizard při chovatelské přehlídce.

který byl poté z důvodu zranění nahrazen 8letou klisnou **Jessary CZ-Sh-A-498** (chovatel: Jan Musil, majitel: Ing. Aleš Musil).

Koně byli předváděni každé dopoledne v hlavní aréně v rámci chovatelských kolekcí jednotlivých zúčastněných plemen. Naši kolekci odborně komentoval doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc. Během úterní chovatelské přehlídky byli zvoleni chovatelskou komisí ohodnocení dva nejlepší zástupci plemene – v naší kolekci byl na prvním místě ohodnocen plemenný hřebec Gazal II-CZ/Wizard a na druhém místě plemenná klisna Siringa CZ-Sh-A-525.

Plemeno Shagya arab bylo prezentováno dvakrát denně též v prostoru kruhové jízdárny pavilonu F. Zde byli zástupci tohoto plemene



Plemenná klisna Siringa CZ-Sh-A-525 v klusu v rámci chovatelské přehlídky.



Drezúrní ukázka v podání plemenného hřebce Gazal II-CZ/Wizard.

postupně detailně představeni včetně původu i sportovních či výstavních úspěchů. Diváci byli seznámeni s historií vzniku plemene, vzniku Svazu a členství v ISG, se současným stavem chovu, a především s možnostmi využití těchto koní ve sportu. Zároveň zde byl prostor na zodpovězení dotazů z publika.

V odpoledním bloku byli koně předvedeni v ukázkách pod sedlem i při práci ze země. Jezdecká ukázka v historických kostýmech dokládala vznik plemene v období Rakousko-Uherska. Jezdecké dvojice zde dále předvedly využití Shagya arabů v jednotlivých sportovních disciplínách – vytrvalosti, drezúře a parkurovém skákání, ale i jako vynikajícího rodinného koně. Nechyběla prezentace správného předvedení koní podle požadavků mezinárodních chovatelských přehlídek. Všichni koně i v napjaté atmosféře velkého veletrhu opět doložili charakter a možnost všestranného využití, což je typickým znakem tohoto plemene.

V rámci speciálního doprovodného programu sklídila potlesk navícená čtverylka s hudebním doprovodem s jezdci v historických kostýmech (Sameerah – Lenka Majerová, Nico – Barbora Školová, Shanel – Patrik Pertlíček a Siringa – Petr Buršík).

Zástupce tohoto plemene bude možno zhlédnout též na dalších akcích v letošním roce, z nichž největší bude **XXXI. Národní přehlídka koní plemene Shagya arab**, která se bude konat **v sobotu 5. 8. 2023 v Jezdeckém areálu Královický Dvůr**. Všechny srdečně zveme a těšíme se na viděnou!

Ať vám nejen koně jdou!

Za Svaz chovatelů Shagya araba v České republice
Kateřina Beňová



Jezdecká ukázka v historických kostýmech – klisna Nico a Siringa.

XXX. PŘEHLÍDKA PLEMENNÝCH KONÍ

Náchodský svaz chovatelů koní byl založen po revoluci v roce 1989 a oficiální zápis proběhl roku 1993. Patří k vůbec nejstarším chovatelským sdružením. Pod vedením předsedy Václava Bohdaského uspořádali jeho členové v neděli 4. června Přehlídku plemenných koní oblasti. Malý tým lidí dokázal připravit na louce v Bělovsi velmi krásnou podívanou v duchu tradic, hodnot a lásky ke koním.

Přehlídka byla zahájena příjezdem slavnostních zápreží chladnokrevných hřebců, které dovezly jednotlivé členy komisí. Za potlesku diváků domácí tým vztyčil vlajku pořádajícího spolku. Na hlavním předváděti následně moderátor akce, Ing. František Petřík, představil řadu plemenných hřebců, kteří v oblasti působí nebo je jejich majitelé na výstavu dovezli. Soubor hlavního programu obsahoval celou řadu jezdeckých nebo vozatajských ukázek.

Souběžně pečlivě pracovaly obě chovatelské komise hodnotitelů. Chladnokrevné koně v kategoriích roční, dvouleté a tříleté klisny posuzovali pánové J. Šupita, M. Novotný, V. Ročeň a J. Pernička.

Stejně ročníky mladých teplokrevných klisen hodnotili Jan Chýle a Ing. Otakar Vondrouš. Ročků viděli diváci v Náchodě celkem sedm a všichni patřili k českému teplokrevníku. Nejlepšího výsledku dosáhla hnědká **91/6 Sweet Salome** (Catero, 90/344 Smiley po Quentino) chovatele Pavla Daňka, v majetku Nely Havelkové. Mohutnější klisna zaujala velmi dobrou elastickou mechanikou pohybu s prací hřbetu. Vítězka pochází z druhého ročníku holštýnského Catera, který působí ve Valdštejské oboře. V kategorii měl hřebec ještě jednu dceru, ta se umístila celkově čtvrtá. Matka Smiley byla předvedena při Náchodské přehlídce roku 2019, zkoušky absolvovala s výsledkem přes osm bodů



Zahájení

M. Kůstková

Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.

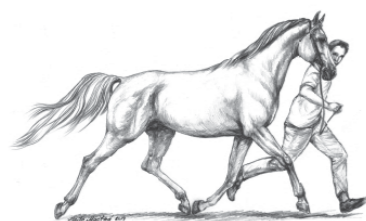
web: www.shagyaarab.org

XXXI. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA KONÍ PLEMENE SHAGYA ARAB

Královický Dvůr u Slaného
dne 5. 8. 2023 od 10.00 hodin

•
PŘEDVEDENÍ KONÍ
V JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍCH

•
DOPLNĚNO
DOPROVODNÝM PROGRAMEM



a je dcerou v testu druhého Quentina. Druhá se umístila bělka po Empire chovu firmy Kolba a třetí dcera exportovaného Heartvita ZH chovatelky Aleny Řezníčkové.

Kolekce dvouletých klisen nabídla pohled na dva potomky Faustina, dále byla předvedena dcera už zmíněného Catera, Cardiffa Dverse Hagena, Cyrila a Fors Mozarta. Nejlepší bodové ohodnocení získala velmi krásná klisna **62/242 Fidorka** (Faustinus, 62/946 Cofila-D po Beethoven) chovatelky Radky Bohuslavové, v majetku Jany Kosařové. Klisna je narozená z u nás prvního ročníku oldenburského Faustina, který byl pronajat do ZH Tlumačov hřebčínem Sprehe. Většina jeho potomků předvedených na oblastních výstavách se dokázala umístit, ale vzhledem k jeho použití na skokové klisny žádný z nich nevyňikal pohybem. Matka Cofila-D chovu Radky a Jaroslava Domkářových startovala v nižších skokových soutěžích a v chovu už dala dcery Ciara-D a Colette-D. Druhá v přehlídce skončila další z dcer Faustina od chovatelky Pavlínky Lelkové a třetí klisna pocházela z chovu Kateřiny Kudláčkové, byla potomkem Cardiffa Dverse Hagena.



2698 Frodo



Barbína-F 71/172



Carmine 44/828



Fidorka



Jorika 49/462



Kassira

Přehlídka tříletých teplokrevných klisen patřila do kolekce oblastních kvalifikačních kol celostátního finále českého teplokrevníka. Klisny PK ČT se nakonec sešly dvě a slovenského teplokrevníka tři. Celkovou vítězkou se stala **80/468 Kassira** (Global Champion TN, 80/744 Kassavela po Cry For Me) chovatele Bedřicha Wagnera, v majetku Elišky Orctové. Druhá a celkově nejlepší mezi ČT byla **44/828 Carmine** (Guidam Sohn, 61/583 Caph po Cassilius) chovatelky a majitelky Pavlínky Lelkové. Třetí se umístila CS klisna **80/439 Viola** (Escort, 80/644 Večernice po Rotspon) chovu a majetku Adama Kotyzy. Pozorní diváci teplokrevných přehlídek mohli na loňské výstavě vidět pravou sestru této klisny Vevey. U všech předvedených teplokrevných klisen je třeba zmínit velmi dobrou prezentaci samotnými chovateli. Klisny byly v dobrém výživném stavu a na samotnou přehlídku patřičně připravené. Vzhledem k věku mladých koní je transport i následná prezentace klisen skutečně náročná, což všichni chovatelé výborně zvládli. Po ukončení přehlídky ještě následoval zápis tříletých klisen do plemenných knih.

Chladnokrevné klisny plemene ČMB hodnotila komise dvě. Zvítěžila **46/549 Kora** (Kuba, 46/284 Bora po Bosbar 2) chovu Josefa Školníka, druhá skončila **72/225 Bibien-F** (Barney, 72/1 Amálka-F po Subar) chovatele Petra Frydrycha v majetku Ludmily Exel. Dvouletých klisen belgika dovezli majitelé sedm. Tři po hřebci Almar, dvě po Svatoslav Blšanský a po jedné dceři měli plemenci Bošar a Syrius. Nejlepší hodnocení získala **46/492 Sára** (Svatoslav Blšanský, 8/499 Irena po Aret) chovatele Josefa Školníka, patřící Edvinu Ságnerovi. Druhé místo obsadila **50/526 Sára** (Svatoslav Blšanský, 50/619 Kelly po Kelis) chovatele Jiřího Vaníčka. Třetí skončila **44/853 Sisi** (Almar, 44/652 Jasmína po Korál) chovatele Josefa Vlacha staršího, v majetku Jana Vlacha. Tříleté klisny ČMB také měly přehlídku jako možnost, jak se zúčastnit finále v Pardubicích. Zvítěžila **49/461 Lara** (Aramis Jakubovský, 49/63 Lolita po Korbus) chovatele společnosti Na Hranici. Druhá se umístila **71/172 Barbína-F** (Bourbon z Lipský, 72/967 Arbika-F po Amír Žlutavský) chovatele Petra Frydrycha. Třetí místo získala **49/462 Jorika** (Barman, 49/363 Johanka po Magistr) chovatele firmy Na Hranici. Čtvrtá skončila dcera Bošara a pátá klisna po Arturovi.



Lara 49/461



Nela 48/184



Sweet Salome 91/6

Norické klisny byly v rámci výstavy předvedené dvě. U ročníku 2022 konkurenci neměla **48/184 Nela** (Noddy, 40/569 Máša po Streimur) chovatele Jiřího Vaníčka, kterému patřila i její o rok starší polosestra **50/524 Molly** (Šimon, 40/569 Máša po Streimur). Dvouletou slezskou noričku předvedl pouze pan Jiří Skopalík, jmenovala se **50/527 Rebelka** (Nix, 50/258 Rosa po Navar) a zvítěžila tak v rámci SN ročníku 2021. Tříleté SN se účastnily přehlídky dvě. Lepší hodnocení získala **52/908 Nora** (Rébus, 54/62 Maja Old po Nerouš) z chovu pana Petra Sitte, v majetku Jiřího Linharta. Druhé místo obsadila **46/466 Ruby Pekelská** (Gringo, 46/313 Rachel po Bigor) z chovu Jiřího Ungráda.

Členům a pomocníkům Náchodského svazu chovatelů koní patří uznání a poděkování za ochotu v této nelehké době vůbec cokoli pořádat, zvláště akci podobného rozsahu.

Martina Kůstková



Molly 50/524



Nora 52/908



Václav Hrnčíř, MVDr. Herzig a Václav Bohdaský

CENTRÁLNÍ SVOD KLISEN SHETLAND PONY – KADOV 6. 4. 2023

V hřebčíně Viklan Kadov v Kadově u Blatné se 6. dubna 2023 konal svod klisen, hodnocení valachů a předvýběr mladých hřebců SHP. Na svod klisen se v tomto termínu přihlásilo pět klisen Shetland pony. Všechny přihlášené klisny na svod dorazily a byly předvedeny před komisí. Na hodnocení valachů a předvýběr mladých hřebců nebyl nikdo přihlášen.

Komise pro svod klisen pracovala v tomto složení:

Jana Horáčková – předseda komise

Doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc. – inspektor chovu koní

Blahoslav Políček – za ASCHK

Výsledky měření a hodnocení svodovaných klisen jsou uvedeny v tabulce pod textem.

RPK schválila zápis klisen Applause's April, Kadov Anemone a Chwispa Bella Rose do HPK SHP, klisnu Plamp Julie do PK SHP a klisnu Freya of Kennbery do PPK.

Lucie Kočovská

Foto: Tereza Kateřina Petková



Freya of Kennbery



Kadov Anemone



Applause's April



Chwispa Bella Rose



Plamp Julie

Výsledky svodu klisen SHP Kadov 6. 4. 2023

Jméno klisny	KVH	KVP	OH	OHO	Užitkový typ	Stavba těla	Končetiny	Mech. pohybu	Celková známka	Zař. klisny
Applause's April	85	98	120	12	9	8,5	7	7,5	8,1	HPK
Kadov Anemone	102	110	142	15,5	8,5	8	7	7	7,7	HPK
Chwispa Bella Rose	83	92	125	13	9	7,5	7,5	7	7,6	HPK
Plamp Julie	92	103	147	15,5	7,5	6,5	7	6,5	6,9	PK
Freya of Kennbery	101	109	139	15,5	5,5	6	5	7,5	6	PPK

PŘEDVÁDĚNÍ KONÍ JE UMĚNÍ – A JE TŘEBA SE MU UČIT

Střední škola chovu koní a jezdeckví v Kladruzech nad Labem se ve spolupráci s NH Kladruhy nad Labem stala pořadatelem velmi užitečné soutěže v předvádění koní pro studenty středních odborných škol zaměřených na chov koní, jezdeckví a dostihy. Akce byla podpořena Asociací svazů chovatelů koní ČR a obcí Kladruhy nad Labem.

Předvádění se uskutečnilo ve středu 17. května 2023 v Kladruzech nad Labem. Garantem této soutěže je pan Jan Tvarůžek, velmi zkušený odborník v oblasti chovu koní a jezdeckví, mj. také dřívější učitel odborného výcviku v kladrubské škole. První ročník této soutěže proběhl velice úspěšně již v loňském roce. Akci zaštiťuje ředitel SŠCHKJ, pan MVDr. František Horák.

Pod dohledem paní Jany Cincibuchové, vedoucí odborného výcviku SŠCHKJ, bylo připraveno deset starokladrubských koní z NH k předvádění. Na místo se sjeli studenti a studentky ze Střední zemědělské školy z Benešova, z České zemědělské akademie z Humpolce, ze Střední školy zemědělské z Pterova, ze Střední školy dostihového sportu a jezdeckví z Velké Chuchle a velká skupina byla z místní školy. Celkem se akce zúčastnilo 40 předváděcích, kteří byli rozděleni do čtyř lotů po deseti koních. V komisi posuzovatelů působili za SŠCHKJ Jan Tvarůžek a za ASCHK ČR doc. Ing. Miroslav Maršálek, CSc., a Ing. Lenka Gotthardová, CSc.

Správné předvádění koní je potřebné nejenom při zkouškách výkonnosti jednotlivých plemen, při svodech koní, na kondičních zkouškách v různých jezdeckých disciplínách, ale také např. v komerční oblasti při prodeji koní. Požadované předvedení koně při zkouškách výkonnosti může ovlivnit jeho bodové hodnocení, následně zařazení do PK a potažmo i jeho uplatnění v budoucím životě. Kvalita předvedení koně při jeho prodeji často rozhoduje i o výši ceny koně. A úplně nejdůležitější důvod, proč by měl být kůň správně převeden, je hledisko bezpečnosti – koně i předváděcího.

Čistý, upravený kůň a vhodně oblečený předváděcí (v jezdecké či svazové ústrojí) jsou důležitým základem úspěchu. K tomu je nutné přičítat nácvik správného předvádění. Někteří koně jsou velmi vnímaví a po několika opakováních správného vedení se nechají vzorně předvést. Jiným je potřeba se věnovat několikrát v týdnu i dva tři měsíce. Důležité je zachovávat klid a koně pečlivě připravovat.

Komisaři hodnotili přivedení koně předváděcím, držení otěží, postavení koně do zootechnického postoje, představení koně s jeho původem

VÝSLEDKY – PŘEDVÁDĚNÍ KONÍ 2023

1. Miroslav Konopa, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
2. Nicol Mrázová, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
3. Veronika Hořejší, ČZA Humpolec
4. Dominika Sládková, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
5. Tereza Ingríšová, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
6. Tereza Tichá, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
7. Bronislava Helliér, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
8. Veronika Honzlová, VOŠ a SZeŠ Benešov
9. Daniela Růžičková, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
10. Tereza Martínková, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
11. Klára Chrbolková, SŠDSJ Praha – Velká Chuchle
12. Anita Moravcová, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
13. Michaela Protivínská, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
14. Ela Strnadová, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
15. Kristýna Kolhová, SŠDSJ Praha – Velká Chuchle
16. Viktorie Doskočilová, SŠCHKJ Kladruhy nad Labem
17. Viola Kamilská, SŠDSJ Praha – Velká Chuchle
18. Anna Kotábová, SŠDSJ Praha – Velká Chuchle
19. Anna Švedcová, VOŠ a SZeŠ Benešov
20. Veronika Pavelková, SŠDSJ Praha – Velká Chuchle

a jméno předváděcího, předvedení v kroku a v klusu. Občasnou chybou bylo nesprávné držení otěží, nedodržení zootechnického postoje koně, pomalé následování koně předváděcím v jednotlivých chodech, ponechání předvedení hlavně na samotném koni atd.

Komisaři i zástupci školy velmi pozitivně hodnotili správné oblečení předváděcího – v jezdeckém úboru a vždy s jezdeckou přílbou na hlavě, kompletně pozitivní vztah ke koním – předvádění se obešlo bez nevhodných slov či zásahů vůči koním, všichni předváděcí i přihlížející se chovali příkladně a celou akcí lze hodnotit velmi pozitivně. Velký dík patří všem, kteří se na ní aktivně podíleli.

Na závěr byli odměněni všichni účastníci soutěže. Drobné dárky dostali i ti umístění na 4.–20. místě. Vítězem se stal student SŠCHKJ z Kladruhy nad Labem Miroslav Konopa, který mj. v loňském roce vyhrál také Mistrovství republiky juniorů a ml. jezdců ve vytrvalosti ve Slavošově. Druhé místo obsadila jeho spolužačka Nicol Mrázová a třetí místo patřilo Veronice Hořejší z České zemědělské akademie z Humpolce. Jen více takových akcí ve prospěch koní, jejich chovu a využití.

Text a foto: Lenka Gotthardová



DEN CHLADNOKREVNÝCH KONÍ – JIHLAVA-SASOV

V Jihlavě-Sasově proběhl v neděli 28. 5. 2023 proběhl Den chladnokrevných koní, na kterém si dali dostavení chovatelé chladnokrevných plemen. Svaz českomoravského koně připravil v malebném údolí jezdeckého areálu podívanou, která v kombinaci s počasím potěšila každého návštěvníka.

Krátce před sedmou hodinou ranní se v sasovském jezdeckém areálu pohybovaly dvě osoby v holínkách. Nezasvěcený si mohl myslit, že jsou to podivníci, kteří potřebují umýt gumáky a rosa je k tomu přímo ideální prostředek. Realita však byla jiná. V sluncem zalité orosené trávě se stavěla trať formanské jízdy a parkur ovladatelnosti s kládou. Zelený a fialový sprej se statečně pral s vodou na zeleném pažitu a svou úlohu splnil na jedničku. Po osmé hodině bylo na trati vše nachystáno. Mezitím začalo navážení stánku s občerstvením. A musím přiznat, že jsem ani netušil, kolik lidí vlastně taková akce zaměstná.

Před devátou hodinou se začali sjíždět první vystavovatelé a soutěžící. Z blízkého i dalekého okolí přijeli předvést své koně nadšenci, kteří se neživí prací s nimi, ale je to prostě jejich koníček.

Krátce po desáté hodině program začal přehlídkou klisen s hříbaty. Celkem jedenáct vystavovatelů se předvedlo opravdu perfektně.

Českomoravské klisny s hříbaty
1/428 Bora po hřebci 2955 Bošar a z klisny 59/967 Zlatka s klisničkou Bogy, nar. 22. 4. 2023 po 1699 Agy.

59/971 Eržika-Pyr po hřebci 2821 Aram a z klisny JM 4500 Ema. Klisnička Miranka, nar. 3. 4. 2023 po 1959 Miran-2. Obě klisny s hříbaty dovezl z Nevcehle Rosťa Hemza.

49/402 Iris po hřebci 1437 Maral a z klisny 61/245 Nora. Hřebeček Argo nar. 10. 4. 2023 po 1699 Agy. Majitelem je Pavel Caha ze Svatošlavi.

44/296 Lina po hřebci 2822 Bagram a z klisny 44/684 Lysa. Hřebeček Apollon, nar. 15. 4. 2023 po 2881 Agar. Z Pičina s nimi dorazila Milada Řehková.

56/593 Zora po hřebci 2881 Agar, z klisny 56/302 Tereza. Hřebeček Marlin, nar. 3. 4. 2023 po 2693 Mystic. Majitelem je Jiří Müller z Ivanovic.

50/803 Barma po hřebci 1314 Baroš, z klisny 55/716 Markýza. Hřebeček Bošar Praktický, nar. 28. 3. 2023 po 2955 Bošar. Z jihomoravských Praktic dovezl koně Tomáš Matuš.

55/593 Gretina po hřebci 2060 Artur, z klisny 59/20 Astra. Klisnička Běta, nar. 20. 3. 2023 po 1958 Blaník. Do Jihlavy dojeli z Chlístova a vlastní je Svata Rygl.

Muráňská klisna Neugot z Netolic I-59 Odesa, po hřebci 3414 Nuget z Podolia, z klisny 168 Sandra. Klisnička Wala, nar. 19. 3. 2023 po otcí 2318 Wendelín. Z Plané u Českých Budějovic je přivezla Lída Hrušková.

Norická klisna 26/771 Lucerna po hřebci 444 Neugot I-20, z klisny 26/344 Léna. Klisnička Wendy nar. 2. 4. 2023 po 2318 Wendelín. Majitelem této dvojice koní je Vojta Tomek z Kamenného Újezdu, Březí u Českých Budějovic, odkud k nám dorazili.

Slezská norická klisna 1/447 Samanta LH po hřebci 1700 Ryho, z klisny 67/326 Sandra. Hřebeček Bonifác, nar. 20. 3. 2023 po otcí 1061 Brynet. Z Lokte u Čechtíc k nám s nimi přijel Michal Dvořák.

Slezská norička 72/38 Erna po hřebci 2885 Steiman, z klisny 72/692 Ema. Klisnička Ebra, nar. 28. 3. 2023 po 2582 Baris. Z Třeštice se s nimi dostavil Pavel Kodys.

Rád bych podotknul, že všichni předvádění koně byli ve velmi dobrém výživném stavu, a pokud matce něco málo na hmotnosti chybělo, její hříbě to hrdě nosilo na sobě. Poděkování patří všem vystavovatelům, kteří se k nám dostavili, někteří byli z opravdu velké dálky. Jsme rádi i za účast ostatních chladnokrevných plemen, neboť nás spojuje jeden hlavní cíl – udržitelnost našich chovů a využití našich koní. V této těžké době to není lehký cíl, řekl bych, že je přímo nelehký.

Po přehlídce chladnokrevných klisen s hříbaty a plemenných



Jiří Müller a klisna 56/593 a hřebeček Marlin po 2693 Mystic



Milada Řehková a klisna 44/296 Lina a hřebeček Apollon po 2881 Agar



Náruční 1699 Agy a podsední 2329 Markus vedení Josefem Anderlem



Radek Kocmánek a 40/799 Max

hřebců a představení jednotlivých účastníků hobby závodů přišel prostor pro předvedení jezdeckých koní. Rodina Jiřího Vejmelky prezentovala své svěřence, na kterých se účastní skokových závodů, a klisny s hříbaty. Děkujeme jim za poskytnutí jejich pronajatého areálu, kde jsme se cítili opravdu jako doma, a za skvělý servis občerstvení, protože i díky tomu celá akce probíhala ve velmi přátelském duchu.

Po představení klisen s hříbaty a předvedení ostatních účastníků následoval krátce po poledni slavnostní nástup. Znovu byly předvedeny klisny s hříbaty a plemenní hřebci.

Plemenní hřebci za ČMB
1699 Agy a 2329 Markus, kteří působí na stanici Kosov a po ose s nimi přijel Josef Anderle.

1586 Santys působící na stanici v Leštíně u Světlé nad Sázavou, kterého nám ho předvedl na ruce Jiří Šupita.

Slezského norika 2202 Burbon z Lovčic ze Stáje Těchov přivezli pravidelní účastníci našich akcí v čele s majitelkou Věrou Svobodovou.

Po skončení nástupu následovala porada a losování pořadí závodníků. Ale byla to vůbec porada? Ne, na našich akcích se neradíme. Vše jede podle předem nastavených pravidel, která jsou jasná. Vyměňte si pořadové číslo, pokud potřebujete přepřahat a musí to mít spád. A jde se závodit. Na to dohlíží náš rozhodčí Petr Sidimák, který už pár ročníků soudcuje akce našeho svazu a dělá to dobře. Letos s sebou dovezl sebou „Sidteam“ – jeho holky se s kluky staraly o vše na kolbišti a za to jim patří poděkování.

Po losování pořadí následovala prohlídka trati formanských jízdy a poté se šlo ihned závodit. Do závodu nastoupilo dvanáct soutěžících jednosprežů a čtyři páry. Soutěžící se poprali s tratí na výbornou. Ta byla pro jednosprežů stejná, a jelikož se jelo opravdu rychle, bylo brzo hotovo. V jednosprežů se umístil na první příčce Ivo Vaněk s Astrou, druhý byl Radek Kocmánek s Maxem, třetí Eva Matyšová s Navírem, na děleném čtvrtém místě Lída Hrušková s Lucernou a Zdeněk Kala s Burbonem z Lovčic, na pátém Vladimír Kováčik s Danielem, šestý byl Pavel Kodys s Ernou, sedmý Martin Kott s Foresterem, osmý Matěj Kodys s Ernou, devátý David Novák s Princem, desátý Rosťa Hemza s Borou a jedenáctý David Novák se Šponou z Hradčan. V dvojsprežů si poradil nejlépe Zdeněk Kala s Burbonem z Lovčic a Benem, druhý dojel Josef Anderle s Agym a Markusem, třetí Marfa Pekárková s hafliňskými klisnami Eliškou a Annie a čtvrtý David Novák s Princem a Šponou z Hradčan.

Vyvážení klády a srážení kuželu s míčkem v libovolném směru potrápilo každého, kdo se postavil na start ovladatelnosti v kládě. Zejména jednosprežů dělalo srážení kuželu čelem klády velké problémy a vzbuzovalo údiv nad tím, jak rychle se kláda dovede otočit. Ale vše se zvládlo bez toho, aby se stalo něco nebezpečného. V jednosprežů se jako první umístil Radek Kocmánek s Maxem, na



Tomáš Matuš a klisna 60 803 a hřebeček Bošar Praktický po 2955 Bošar

druhém místě David Novák se Šponou z Hradčan a hned na třetím s Princem, čtvrtý byl Vladimír Kováčik s Danielem, pátý Pavel Kodys s Ernou, šestá Eva Matyšová s Navírem, sedmý Matěj Kodys s Ernou a osmá Lída Hrušková s Lucernou. Ve dvojsprežů byl vítězem Zdeněk Kala s Burbonem z Lovčic a Benem, druhý Josef Anderle s Agym a Markusem a třetí David Novák s Princem a Šponou z Hradčan.

Celkovým vítězem jednosprežů se stal Radek Kocmánek s Maxem, druhý skončil Vladimír Kováčik s Danielem a třetí Eva Matyšová s Navírem. Ve dvojsprežů zvítězil Zdeněk Kala s Burbonem z Lovčic, na druhé příčce se umístil Josef Anderle s Agym a Markusem a na třetí David Novák s Princem a Šponou z Hradčan.

Celým nedělním programem nás již poněkolkáté provázela Eva Matyšová. Pomocnou neboli počítačím rozhodčím byla Ilona Čuperová. Oběma velmi děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem vystavovatelům a soutěžícím, kteří obětovali svůj čas, přijeli za námi a strávili jsme spolu krásný den. Děkujeme všem pořadatelům, kteří se účastnili příprav a chodu akce, Jirkovi Vejmelkovi, jeho rodině a kamarádům za spolupráci. Pokud to okolnosti dovolí a bude dobrá vůle všech zainteresovaných, rádi se do Sasova za rok vrátíme.

Za Svaz chovatelů českomoravského belgického koně
Josef Pernička

Foto: Kristýna Koroptvička Čuperová



Klisna 1/428 Bora, kočí Rostislav Hemza a přísedící Michal Hemza

V. ŠAMPIONÁT NATIVNÍCH BRITSKÝCH PLEMEN 2023

Národní pony společnost (NPS) zahájila výstavní sezonu 2023 ve velkém stylu. První akcí NPS letošní sezony byl již pátý ročník Šampionátu nativních britských plemen, který se konal podruhé v krásném areálu Stáje Vasury Kolesa v Kolesách u Kladruhu nad Labem. Rozsáhlá dvoudenní akce nabídla nejen soutěžícím, ale i divákům pestrý a zajímavý program. Každý si zde mohl vybrat to, co je jeho srdci nejbližší. Součástí výstavy byly jak klasické chovatelské třídy na ruce, tak speciální výstavní třídy a rovněž i třídy sportovní. Pozvání posuzovat přijala paní Barbara Evans z Velké Británie, dlouholetá chovatelka a zkušená posuzovatelka s velikou praxí, která se po oba dva dny věnovala zejména chovatelským a speciálním výstavním třídám, sportovní třídy společnými silami rozhodovaly dámy Eva Zelená a Raífa Hamoudová. Velmi důležitou součástí každé výstavy jsou také stvardi, kteří dle pokynů posuzovatele řídí veškerý chod událostí ve výstavním kruhu. V letošním roce tuto roli zastávaly slečny Dominika Marečková a Jana Matoušková.

Paní posuzovatelka byla velmi mile překvapena obrovskou účastí vystavovatelů. Podle jejich slov je ve Velké Británii mnoho výstav z důvodu nízkého počtu přihlášených zrušeno a výstavnictví tam prochází těžkou zkouškou. Proto NPS velmi těší veliký zájem vystavovatelů, důkazem čehož je přes 350 startů za oba dva dny, mnoho nových tváří a v neposlední řadě také spokojenost účastníků.

Hned na první výstavě sezony padaly rekordy. Třídy Mladých vystavovatelů jsou nejoblíbenější speciální výstavní třídou na výstavě NPS již dlouho a v Kolesách tomu nebylo jinak. V průběhu víkendu jich díky obrovskému počtu přihlášek bylo vypsáno dokonce dvě. Ty byly rozděleny podle věku vystavovatelů a všechny byly výborně obsazeny. V sobotu byly otevřeny dokonce dvě třídy pro tu nejmladší věkovou kategorii – děti do 8 let. V obou z nich zvítězila osmiletá **Tonička Nacházelová** (Dolce Ranch), která soutěžila se dvěma koňmi. V první třídě vystavovala shetlandskou klisnu ve standardním typu britského chovu Yarpha Venus, druhé vítězství si vybojovala s klisnou irského koba Kira. Mezi devíti- a desetiletými vystavovateli zazářila brilantním výkonem **Martina Kolaříková** s valachem velšského ponyho v typu kob Pretoria Cedrik. V kategorii 11–12 let jsme nejlepší výkon viděli v podání zástupců Farmy Sýkorův mlýn – **Michaely Kunstové** a klisny WMP Goldmane Silent Victory. Pro soutěžící v kategorii 13–16 let musely být rovněž z důvodu velkého



JR – Martina Kolaříková – Pretoria Cedrik



MV – Kristián Lukeš – Trawel Bonbon

počtu startujících otevřeny dvě třídy. Obě vítězství získali reprezentanti Farmy Baštěk, dokonce v obou případech se na nejvyšší příčku posunuli vystavovatelé, kteří startovali se stejnou klisnou. Tou byla klisna plemene velšský pony Saggi, kterou vystavovala nejprve **Beata Bendová**, a poté **Edita Synková**.

V neděli pak ve třídě Mladých vystavovatelů pro děti do 8 let zvítězil **Dominik Lukeš** se shetlandským valachem Victorem of Very (JK Valdar), v kategorii dětí 9–13 let se štěstím usmálo na Dominikova staršího bratra **Kristiána Lukeše**, který vystavoval valacha plemene velšský pony v typu kob Trawel Bonbona, a v silně obsazené třídě vystavovatelů ve věku 14–16 let si nejlépe vedla **Petra Jelínková** s WPBr valachem Jankem (MPK Týn).

Paní posuzovatelka konstatovala, že celková úroveň mladých vystavovatelů v ČR je velmi vysoká a je potěšující vidět, jaký zájem děti a junioři v ČR o vystavování mají. Ráda by všem udělila několik dobrých rad, které by jim mohly být v jejich kariéře mladých vystavovatelů v budoucnu užitečné. Při nakládání je důležité nezapomínat na to, že je potřeba se vyhnout situaci, kdy vodič předběhne koně a být jen krátký okamžik ho táhne za sebou. Zejména u věkově nižších kategorií bylo vidět, že všichni soutěžící ještě nemají jasno, jak se správně pohybovat po středové čáře a nepodařilo se jim předvést koně v klusové pasáži rovně. Někteří z vystavujících napříč všemi



LR – Čestmír Zavoral – Trawel Golden Mark



MV – Petra Jelínková – Janek



MV – Tonička Nacházelová – Yarpha Venus

věkovými skupinami také při předvedení koně ve výstavním postoji zapomněli posuzovatelé ustoupit do strany a umožnit mu pohled na přední končetiny koně v okamžiku, kdy si posuzovatel koně obchází. Pokud se mladí vystavovatelé na tyto aspekty zaměří, jejich předvedení se posunou zase o úroveň výše.

Třídy Mladých vystavovatelů vyplnily celé sobotní dopoledne a odpoledne na ně navázaly jezdecké speciální výstavní třídy. Nejprve jsme měli možnost zhlédnout výborně obsazenou jezdeckou třídu Open Ridden, kde se nám představili zástupci velšských horských pony, velšských pony, velšských kobů, WPBr a irských kobů. Jedná se o jezdeckou třídu, která je otevřena pro koně čtyřleté a starší a jezdcé bez omezení věku, výjma jezdců startujících na hřebcích, ale hřebce jsme v této třídě neviděli. Nejmladším z vystavovaných koní v této třídě byl valach irského koba – pětiletý Surprise startující s paní Janou Mrnkovou. Hodnocení každé dvojice se skládalo ze společného předvedení ve skupině, které bylo divácky velmi atraktivní, neboť jsme mohli vidět současně deset různých koní při předvedení ve všech chodech. Některé z předváděných koní společně předvedení vybudilo a rozradostnilo do té míry, že si z radosti „vyhodili z kopýtka“, což je v této výstavní třídě nežádoucí a projevilo se to na jejich celkovém hodnocení. Druhou část této výstavní třídy tvořilo individuální předvedení jednotlivých dvojic v krátké úloze, jejíž součástí byla i pasáž prodlouženého cvalu. K tomu všemu se pak ještě připočítaly známky za exteriér a typ koně. Na základě všech těchto kritérií paní posuzovatelka sestavila výsledné pořadí. Vítězkou se stala **Kateřina Stránská** s valachem WPBr Indian Esprit (50 % krve velšského koba a 50 % krve anglického plnokrevníka) reprezentující hřebčín Vallaro, která si za své vítězství připsala prvních 6 bodů do seriálové soutěže NPS Kmitex Open Ridden Šampionát 2023, jejímž generálním partnerem je v letošní sezoně společnost Kmitex.

I junioři nás potěšili svými výkony. V jezdecké výstavní třídě jsme viděli sedm startovních dvojic, mezi nimiž byly nejen známé tváře, ale také několik nováčků. Průběh juniorské třídy je v podstatě shodný s průběhem třídy Open Ridden. Rozdíl je pouze v tom, že v individuální úloze jezdcí nepředvádějí prodloužený cval. U vítězné dvojice, kterou se stala **Martina Kolaříková** s Pretoria Cedrikem (JS Bílov) paní posuzovatelka ocenila dobré předvedení ve všech chodech, proježděnost a přiměřený stupeň shromáždění, výborný exteriér a typ koně a správnou výstroj a úbor jezdců. I přesto, že dvojice při jednom z nacválení chybovala a zacvála do kontrakvalu, paní posuzovatelka ocenila to, že jezdkyň okamžitě zareagovala a cval opravila. S touto chybou se potýkaly i jiné dvojice v této třídě, ale někteří jezdcí buď vůbec cval neopravili, nebo jim to trvalo velmi dlouho. Také tuto výstavní třídu v letošním roce podporuje společnost Kmitex a jednotlivé dvojice budou tedy sbírat body v průběhu celé sezony do seriálové soutěže NPS Kmitex Junior Ridden Šampionát 2023. Všem držíme palce a společnosti Kmitex děkujeme za podporu jezdeckých výstavních tříd.

Určitě můžeme všechny dvojice pochválit za snahu o co nejlepší předvedení, ale i zde bychom si dovolili tlumočit několik postřehů paní posuzovatelky k výše uvedeným jezdeckým výstavním třídám. Je důležité připomenout, že koně ve výstavním kruhu nepředvádíme v pracovním klusu, ale pouze v lehkém klusu, ve cvalu zase nejezdíme



OR – Kateřina Stránská – Indian Esprit

v lehkém sedu, ale v pracovním cvalu. Část soutěžících se potýkala s chybami při nacválení a s kontrakvalem. Zejména u mladých koní nebo koní, kteří na výstavě pravidelně nejezdí, může výstavní atmosféra způsobit ztrátu koncentrace, která pak následně vede k chybám při nacválení. Paní posuzovatelka doporučuje jezdcům, kteří se do této situace dostanou, aby se snažili vždy co nejdříve kontrakval opravit. Výkon koně samozřejmě ovlivňuje i správná výstroj, jejíž důležitou součástí je vhodné padnoucí sedlo, které by mělo dobře pasovat na hřbet koně, nemělo by omezovat pohyb lopatky a nemělo by být příliš dlouhé.

Jezdecké výstavní třídy dále pokračovaly jezdeckými třídami pro nejmladší kategorii jezdců (dětí od 3 do 9 let) na poníkovi vedeném vodičem. Jedná se o Lead Rein třídy, které jsou zahrnuty do seriálové soutěže NPS Agrolex Lead Rein pohár 2023 podporované společností Agrolex, jež je již druhým rokem generálním partnerem tohoto seriálu. V kategorii shetlandských pony zvítězila **Naira Delveti** se shetlandským valachem dánského chovu Lille Rosendals Captain Jack a vodičem paní Ditou Delveti (Czech Riding Club), která v loňské sezoně v rámci tohoto seriálu dosáhla až na úplný vrchol a získala titul NPS LR šampionky v kategorii MM a MMPBr pro rok 2022, kde ale startovala s WPBr valachem Nugetem von Deshaides. A právě s tímto valachem vyhrála **Naira Delveti** i druhou LR třídu určenou pro zástupce MM plemene MMPBr v doprovodu vodičce paní Dity Delveti a připsala si 6 bodů do celoročního hodnocení. V kategorii Nadějí určené startujícím první a druhým rokem jsme v letošním roce přivítali ve výstavním kruhu mnoho nových tváří. Paní posuzovatelku nejvíce zaujal osmiletý **Čestmír Zavoral** v sedle WMP valacha Trawel Golden Mark, který měl v LR třídách svou premiéru. Jako vodič je doprovázela paní Lenka Fridrichová (Farma Baštěk).

Sobotní odpoledne zakončily jezdecké výstavní třídy First Ridden, které byly z důvodu velkého počtu přihlášených dvojic rozděleny do dvou oddělení. V obou odděleních se paní posuzovatelce předvedli začínající jezdcí do 12 let na klisnách a valaších čtyřletých a starších. Ve výstavním kruhu jsme mohli vidět shetlandské pony, velšské horské pony, velšské pony i malé zástupce irských kobů. V první skupině zvítězila osmiletá **Elvíra Delveti** se shetlandským valachem Lille Rosendals Captain Jack (Czech Riding Club), loňská NPS LR šampionka kategorie shetlandských pony, jež se v letošní sezoně již bude naplno věnovat pouze FR třídám. Ve druhém oddělení paní posuzovatelka nejvíce hodnotila jednoho ze zástupců Farmy Baštěk, a sice **Ladu Zavoralovou** s valachem plemene velšský pony Threestars Duke. U této dvojice by ráda vyzdvihla velmi dobré cvalové pasáže v individuální úloze i správný temperament, charakter a ochotu spolupracovat tohoto valacha.

Nedělní program otevřely chovatelské třídy, které byly vypsány pro tři oddělené kategorie: Mountain and Moorland plemena, Mountain and Moorland part-bredy a Ostatní původní britská plemena. V každé z těchto kategorií byli koně předvedeni v jednotlivých třídách, z nichž první dva pak postoupili do dalšího kola a bojovali o tituly šampiona a vicešampiona kategorie. Šampioni a vicešampioni jednotlivých kategorií se v závěru utkali o nejcnější tituly Supreme šampiona a vicešampiona výstavy. Je velmi povzbudivé, že většina tříd byla velmi dobře obsazena a některé



Supreme šampion SD Maeva a Supreme vícešampion Luna Zaval

z nich musely být dokonce rozděleny na několik samostatných tříd. Z celkového pohledu jsme i v letošním roce zaznamenali vyšší zájem o chovatelské třídy, zejména ze strany chovatelů a majitelů shetlandských pony, pro které byly v rámci kategorie MM dokonce vypsány dvě samostatné shetlandské třídy. Do šampionátu kategorie MM plemen se kvalifikovali: hřebeček Dennis Replay (SHET, nar. 2023, maj. Denisa Ondráčková), klisnička Voermanhof Elena (WMP, nar. 2022, maj. Aneta Jandová), hřebeček Napoleon DC (WMP, nar. 2022, maj. Zuzana Jourová), klisna Geler Elin (WD, nar. 2020, maj. Ondřej Bláha), hřebeček Copperbeech Franklin (CONN, nar. 2020, maj. Diamond Czech Pony – rodina Pavlisova), klisna Dailey v. d. Olle Dijk (SHET, nar. 2010, maj. Jana Ondřejová), klisna Zambia vom Ellernbrook (SHET, nar. 2013, maj. Anna Vostrá Čadová), valach Phar Lap Domino (SHET, nar. 2018, maj. Asined-B, z. s.), valach Giovanni v. d. Bargeshoeve (SHET, nar. 2013, maj. Zuzana Dotlačilová), valach Marah Sammy (WMP, nar. 2013, maj. Zuzana Jourová), klisna Pretoria Everyone's Favourite (WD, nar. 2019, maj. Aneta Jandová), hřebeček Karlen Kravitz (WB, nar. 2016, maj. hřebčín Karlen), hřebeček Pretoria Eclipsed Sun (WD, nar. 2019, maj. Ondřej Bláha). Do nejužšího finále se tedy sítím jednotlivých tříd propracovalo pět zástupců shetlandských pony (dva českého chovu a tři importy), tři zástupci WMP (dva českého chovu, jeden import), jeden zástupce WB (český chov), jeden zástupce CONN (import) a tři zástupci WD (dva českého chovu, jeden import). Získat titul šampiona této kategorie znamená, že vítězná zvíře musí prokázat, že je nejen nejlepší v rámci svého plemene, ale že je zároveň lepší než ti nejlepší zástupci ostatních plemen, a to je opravdu vynikající vizitka pro každého, kdo na tento titul dosáhne. S potěšením můžeme říci, že šampionem kategorie MM plemen se stal zástupce českého chovu, plemenný hřebeček **Karlen Kravitz**. Tento hřebeček má vše, co by měl správný velšský pony mít: vynikající exteriér, dobrý typ, skvělý pohyb, dostatek kostry, to vše ve spojení s elegancí, ušlechtilostí a charismatem. Dle názoru paní posuzovatelky bychom právě takový typ velšských pony měli v ČR chovat. Titul vícešampiona kategorie získala v této silné konkurenci importovaná klisna **Geler Elin**, která patří k typovým zástupcům svého plemene a předvedla i velmi pěkný pohyb.

V kategorii MMPBr, tedy podílových kříženců jednotlivých MM plemen, soutěžily pouze české odchovy. Jednalo se ve sto procentech o zástupce WPBr. Do šampionátu kategorie se kvalifikovali: klisnička Poezie Zaval (nar. 2023, maj. Patricie Filipi), klisna Enchantee Villanelle (nar. 2020, maj. Aneta Ponertová), hřebeček Caspian (nar. 2020, maj. Jaroslav Macháček), klisna Luna Zaval (nar. 2019, maj. Patricie Filipi), valach Janek (nar. 2012, maj. Milan Kadlec) a hřebeček Grey (nar. 1999, maj. Marek Mikuška). Po pečlivém posouzení paní posuzovatelka udělila titul šampiona kategorie MMPBr klisně **Luně Zaval**, vícešampionem se stala její mladší pravá sestra **Poezie Zaval**. Obě tyto klisny vynikaly korektním exteriérem, velmi dobrou kvalitou pohybu a obě reprezentují velmi pěkný typ WPBr.

V kategorii Ostatních původních britských plemen jsme mohli vidět dva velmi zajímavé zástupce irských kobů. Šampionkou kategorie se stala sedmiletá importovaná klisna **SD Maeva** v majetku paní Petry Šíkolové, titul vícešampiona vybojoval šestiletý všestranný valach **Kuky Vostrý** v majetku paní Anny Vostré Čadové, který se



Šampion kategorie MM - Karlen Kravitz

v loňském roce stal NPS šampionem irských kobů v kategorii dospělých pro rok 2022.

Všichni šampioni a vícešampioni kategorií následně naposledy nastoupili do výstavního kruhu, aby vzájemně poměřili své kvality v boji o nejvyšší chovatelská ocenění – tituly Supreme šampiona a Supreme vícešampiona výstavy, které se udělují dvěma nejlepším zvířatům v chovatelských třídách bez ohledu na plemeno, věk a pohlaví. Všichni se paní posuzovatelce znovu předvedli a z tohoto posledního klání jako vítěz vzešla klisna irského koba **SD MAEVA**. Supreme vícešampionem se stala WPBr klisna **Luna Zaval**.

Paní posuzovatelka byla velmi mile překvapena nejen obsazeností jednotlivých chovatelských tříd, ale také celkově dobrou kvalitou vystavovaných zvířat. Ráda by poděkovala všem účastníkům a dovolila by si touto cestou předložit českým chovatelům několik svých postřehů k zamýšlení. První se týká chovu velšských horských pony v ČR. V průběhu dvou výstavních dnů viděla ve výstavním kruhu mnoho zástupců plemene velšský horský pony nejen v chovatelských třídách, ale i ve SVT a sportovních třídách. V drtivé většině se setkala s charakterními, pracovitými a ochotnými zvířaty, což na ni udělalo velký dojem. Ráda by ale všem chovatelům připomněla, že by kromě těchto vlastností měli ve svém chovu dbát také na správný typ, který je stanoven plemenným standardem, což vidí jako aktuální slabinu českého chovu. Typ je důležitou součástí hodnocení na všech výstavách, ať už v chovatelských třídách, nebo ve SVT, a každý posuzovatel bude hodnocení typu promítat do celkového hodnocení předváděných koní a typ by neměl být kvůli jiným užitkovým vlastnostem opomíjen. Také chovatelům WPBr by ráda doporučila, aby se hlouběji zamýšleli nad vhodnými spojeními, která by do chovu českých WPBr přinesla více ušlechtilosti a kvality. V průběhu výstavy se paní posuzovatelka setkala s několika koňmi ve vyšším věku (21 let, 24 let, 29 let). Ráda by všem majitelům těchto koní poděkovala za dobrou přípravu a předvedení těchto starších koní na výstavě. Během dvou výstavních dnů narazila také na několik koní, kteří byli ve více než blahobytné kondici. Je důležité, aby se majitelé těchto koní snažili svým svěřencům upravit režim tak, aby se podařilo dostat nadváhu pod kontrolu.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří se podíleli na přípravě, hladkém průběhu akce i úklidu areálu po výstavě, paní posuzovatelce, rozhodčím, stewardům, ale hlavně všem účastníkům, kteří vytvořili skvělou atmosféru a věřím, že si společně s námi první velkou chovatelskou akci letošní sezony opravdu užili. Děkuje rovněž za podporu českého výstavnictví našim partnerům: společnosti Agrolux, Jezdeckým potřebám Cavallo, společnosti ZETEN Blovice, Krmivům Smečno, společnosti Kmitex, stáji Naes, Asociaci soukromého zemědělství ČR a Stáji STAMP Kokovice. Budeme se těšit, že se v tomto krásném areálu setkáme se všemi opět na začátku září v rámci Národní výstavy NPS, která se bude konat 2.–3. 9. 2023.

Iveta Lewingerová a Rafifa Hamoudová

Foto: Viktor Král

CHOV KONÍ VHODNÝCH PRO LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ – KOSTELEK NAD ČERNÝMI LESY

Na zámku v Kostelci nad Černými lesy, který je sídlem Školního lesního podniku České zemědělské univerzity v Praze, se dne 27. 5. 2023 se konal Den otevřených bran. Kromě řady koncertních vystoupení, přednášek z oblasti myslivosti, ukázky mysliveckých tradic, vábení zvěře a prezentace loveckých psů, byla součástí programu i prezentace koní vhodných pro lesní hospodářství. Jako představitelka těchto koní posloužila klisna 64/980 Mellisa s hříbětem, která upoutala pozornost návštěvníků.

Návštěvníkům bylo poskytnuto následující stručné vyprávění o chovu chladnokrevných koní, které si dovoluji předložit čtenářům pro informaci.

V roce 1990 napsal Ing. Radvan knížku, která se zabývala využitím koní v lesním hospodářství. V té době se práce koní podílela v České republice na 16 % těžby dřeva a koně byli stále považováni za nepostradatelnou součást lesního hospodářství, zvláště v mladých porostech. Od té doby prošel rychlým vývojem jak chov koní, tak lesní hospodářství. Počet koní v ČR se několikanásobně zvýšil, ale počet koní pracujících v lese systematicky klesá. V učebních plánech středních ani vysokých lesnických škol nejsou zahrnuty ani základní informace o chovu koní a absolventi těchto škol tak neví, že je možné koně pro práci v lese využít a jakým způsobem.

Koně jsou jediným hospodářským zvířetem, jejichž stavy stále rostou. Zatímco stavy skotu klesly za posledních 30 let na třetinu, stavy prasat na méně než polovinu, ovce se chovají jen na maso a vlnu dovážíme z Austrálie a Nového Zélandu, koní přibývá. Současný stav chovu koní v ČR je 101 887 koní + 1775 oslů.

Samozřejmě ne každý kůň je vhodný pro práci v lese. Nejvhodnější pro tento účel jsou chladnokrevná plemena koní a pro tři z těchto plemen je v ČR vedena plemenná kniha. Jedná se o českomoravského belgického koně (ČMB), kterých bylo na počátku letošního roku evidováno v ČR 2018, slezského norika (SN), kterých bylo 1491, a norika (N) – správně českého norika – kterých bylo počátkem letošního roku 1323.

To jsou celkové počty koní. Počet plemenných koní, hřebců a klisen je menší a za 1. čtvrtletí roku 2023 byl u ČMB 791 (50 h + 741 k), SN 598 (50 + 548), N 571 (34 + 537).

U koní vhodných pro práci v lese jsou požadovány určité vlastnosti, které odpovídají obecné charakteristice chladnokrevných koní – mohutnost, klidný temperament, pracovní ochota, charakter.

Přesto jsou mezi jednotlivými plemeny určité rozdíly dané většinou jejich historickým vývojem:

ČMB je přímořský chladnokrevník vyžadující kvalitní výživu a vhodné podmínky, má živější temperament, je ranější a vyznačuje se silou v tahu (souvislost s hmotností).

N je kontinentální chladnokrevník pocházející z Alp. Je nenáročný, má schopnost kompenzace růstu, výbornou mechaniku pohybu, otužilost a odolnost, kvalitu kopyt, prostornost kroku i klusu, sílu kostry. Vyznačuje se šířkou hrudi a délkou trupu a výborným charakterem a ochotou ke spolupráci s člověkem.

SN byl historicky označován na ráz norických koní (ráz je termín pro určitou skupinu zvířat v rámci plemene, která se trochu odlišuje svými vlastnostmi). Od roku 1995 je SN považován za plemeno a podobně jako ČMB je to genetický živočišný zdroj. Má historicky určitý podíl teplokrevných genů a z toho plynoucí živý temperament, prostorný pohyb s vyšší akcí, menší rámec a trochu nižší hmotnost.

Počet chovaných koní chladnokrevných plemen tedy představuje základ pro počet koní vhodných pro práci v lese. V evidenci těchto tří plemen je celkem 4 832 koní. V ČR je ale asi 30 % kříženců bez plemenné příslušnosti, což se týká i chladnokrevných koní. Celkový počet chladnokrevných koní je tedy asi 6 281.

Z tohoto počtu je mladých koní do 3 let 22,5 %, dále 7 % tříletých, a 6 % koní ve věku nad 15 let. To představuje úbytek 36 %, tedy 2 261. Zbývá 4 020 koní v odpovídajícím věku pro práci, z toho ale pracuje necelá polovina.

To není způsobeno neschopností koní, ale neochotou majitelů koně vycvičit a připravit pro práci. Díky pravidelnému prověřování výkonnosti a soustavnému využívání chladnokrevných koní k práci si naši chladnokrevní koně stále zachovávají pracovitost a charakter. Přesto jen přibližně polovina klisen absolvuje zkoušky výkonnosti, u valachů se zkoušky výkonnosti nedělají a hřebci je absolvují pouze v případě, že je naděje na jejich zařazení do chovu jako plemenného hřebce (kolem 20 hřebců ročně).

Nebývalé zvýšení počtu chovaných koní v ČR (za posledních 30 let na více než pětinašobek) není v souvislosti s jejich pracovním využitím, ale především s využitím volnočasovým, sportovním nebo s uplatněním koní jako zvířete udržujícího trvalé travní porosty v návaznosti

na dotaci ze strany státu. U pracovních plemen koní – tedy plemen chladnokrevných, naopak dochází v posledních letech k poklesu počtu chovaných koní zhruba o 12 %.

Mezi jednotlivými chladnokrevnými plemeny jsou ale rozdíly, a zatímco u ČMB pokles počtu chovaných koní za posledních 13 let téměř shodný s poklesem všech chladnokrevných koní, u N došlo k poklesu o 36 % a u SN k nárůstu o 36 %. To je také hlavní důvod vzniku Svazu chovatelů a přátel norika, jehož cílem je udržet chov norických koní v České republice, tedy na území, na kterém se tento typ koní využíval už od počátku 11. století našeho letopočtu.

Požadavky na koně pro lesní hospodářství jsou následující: pevná konstituce, pevné zdraví a otužilost, nenáročnost na podmínky ustájení a krmení, dobrá chodivost a pohyblivost v terénu, klidný temperament, vynikající charakter. Všechna tři chladnokrevná plemena koní chovaná v ČR tyto požadavky splňují. Je tedy na rozhodnutí majitelů, které z těchto plemen bude preferovat. To by se mělo odvíjet od podmínek, ve kterých bude kůň využíván, od náročnosti práce, od kvalifikace a zkušenosti pracovníků, ale i od servisu, který může chovateli poskytnout chovatelská organizace zajišťující šlechtění příslušného plemene.

V této oblasti se snažíme, aby Svaz chovatelů a přátel norika byl příkladem pro ostatní chovatelské organizace. V roce 2022 schválilo Ministerstvo zemědělství nový šlechtitelský program zpracovaný a předložený v souladu s evropskou legislativou a pro chovatele zpracováváme ročenku s uvedením údajů o kontrole dědičnosti jednotlivých hřebců. Organizujeme vzdělávací semináře pro chovatele přístupné i pro chovatele jiných plemen koní a podařilo se nám získat finanční podporu od Lesů České republiky pro chovatele, u kterých se narodilo z čistokrevné plemenitby hříbě českého norika. Český norik je od roku 2022 oficiálním názvem tohoto plemene a v České republice je vedena „plemenná kniha původu“ (mateřská plemenná kniha) pro toto plemeno. Spolupracujeme při propagaci a využití norických koní s vojenskými lesy a statky a velmi si vážíme spolupráce se Školním lesním podnikem České zemědělské univerzity v Praze v Kostelci nad Černými lesy.

V dnešní době se všude mluví o ekologii, o udržení vody v krajině, udržitelném hospodaření a tendenci k návratu k přírodě. Přesto často ekonomika a organizace provozu dostává přednost před těmito požadavky. Uplatnění koní v lesním hospodářství není omezené kvalitou nebo nedostatkem koní, ale náročností organizace práce pro koně, nutností směrového kácení, nedostatkem těžařů jako rozhodujících pracovníků a případně i nedostatkem kvalifikovaných kočích, kteří by práci s koněm v lese mohli vykonávat.

Práci s koňmi je třeba považovat za řemeslo jako každé jiné, které vyžaduje určitou odbornost, znalosti a dovednosti a odpovídající dávku zkušenosti. Na rozdíl od ostatních řemesel je třeba si uvědomit, že se v tomto případě jedná o práci se živým tvorem, zvířetem, které má hmotnost kolem 800 kg a které má vlastní myšlení a reakce, jež jsou přibližně pětkrát rychlejší než reakce člověka.

Práce v lese je obtížná, ve složitém terénu a často nepříznivém počasí a s vysokým nebezpečím úrazu. Tomu by měla odpovídat i odměna za práci. V závěru minulého století se přešlo z „režijních“ koní vlastněných lesním podnikem na soukromé koně jednotlivých pracovníků a tím byly přeneseny náklady na péči o tyto koně na jejich vlastníky. Tyto náklady už ale obvykle nejsou zahrnuty do odměny kočích. Takže když kočí odečte při své relativně vysoké odměně za práci náklady nutné na amortizaci koní, dopravního prostředku, postrojů a náhradí a nutné náklady na ošetřování a výživu koní, nezbyvá mu dost na uživení sebe a své rodiny. Výsledkem je logicky nežádný mladých lidí o takové zaměstnání a postupné vymírání tohoto řemesla.

Náročná je práce s koňmi i pro pracovníka lesního závodu, protože by měl práci a těžbu dřeva organizovat tak, aby měli koně zajištěnou pravidelnou práci. Koně není možné dát do garáže a počkat několik dní, až se zase z garáže vrátí do lesa. Pokud kůň nemá delší dobu práci, ztrácí na výkonnosti, je nutné mu omezit krmení a po návratu do práce opět pomalu začínat zatěžovat jeho organizmus, jinak hrozí zdravotní problémy. Navíc koně žerou i když nepracují, takže náklady na jejich ošetřování a výživu jsou stálou položkou. To všechno by si

měl zaměstnavatel kočího a koní v lesním hospodářství uvědomovat a podle toho by měl být kočí odměňován. Velmi dobře v tomto směru fungovaly v minulosti staré normy zahrnující do odměny za práci nejen objem a hmotnost dřeva, ale i přírodní a terénní podmínky, vzdálenost ke skládce dřeva, kvalitu kácení, ale i například dobu nebo vzdálenost cesty na pracoviště. Velmi jednoduchým kritériem odpovídající odměny je zájem pracovníků o vykonání příslušné práce.

Bohužel v přímém rozporu s tímto požadavkem je platnost zákona o výběrovém řízení preferující nejnižší finanční nabídku. To často vede k přihlášení velké těžařské firmy, která zakázku přesune k jednotlivým kočím, ovšem za ještě nižší cenu. Kočí, který se často do výběrového řízení sám nedokáže přihlásit, pak musí i takto nízkou cenu akceptovat, protože má doma rodinu a živí koně, kteří musí žrát každý den.

Řešením této situace by byl návrat k zaměstnání kočích u jednotlivých lesních závodů a opětovné zavedení statutu režijních koní nebo

minimálně cílené vypisování zakázek malého rozsahu se stanovením kvalitativních kritérií pro splnění výběrového řízení.

Věříme, že situace s využitím koní v lesním hospodářství se postupně zlepší a pro chladnokrevná plemena koní bude zajištěno takové množství práce, aby mělo smysl je nadále chovat. I když jsou plemena ČMB a SN součástí genetických živočišných zdrojů a jako taková dostávají dotační podporu, není určité cílem chovu existovat jen z dotační podpory. Konečně se musí uživit prací a věříme, že majitelé lesů na všech úrovních pro to vytvoří postupně podmínky.

Svaz chovatelů a přátel norika dělá všechno, co je v jeho silách, aby zde český norik, jehož předkové tady pracovali od roku 1010, zůstal i nadále.

Miroslav Maršálek

ČASOVĚ OVLÁDANÁ POSUVNÁ STĚNA KRMIŠTĚ PRO KONĚ, SKVĚLÁ VARIANTA PRO ŘÍZENÉ PŘEDKLÁDÁNÍ SENA

Jeden z významných prvků osvědčeného systému Aktivního ustájení koní je i ovládané počítačem řízené krmení sena podle individuality koně.

Tento prvek jednoduše a spolehlivě dává přístup k senu a motivuje ustájené koně k přesunům v prostoru. Konečně jsou jednoznačně aktivnější než u běžného krmiště. Tam koně často postávají a přes krytí sítí nemají potřebu se příliší vzdalovat od zdroje.

Spolehlivou a jednoduchou variantou pro toto zadání, tedy řízené dávkování sena, je i nově vyvinutý systém časově ovládaných uzavíratelných stěn.

Intervaly krmení a pauzy lze podle potřeby koní začleněných ve skupině libovolně nastavit a měnit. Konstrukce zařízení, hladké otevřené palisády, umožňují plnou volnost pohybu hlavy.

Při opouštění krmiště nehrozí ani u koní většího rámce překážka pro hlavu a je tedy naprosto vyloučeno nebezpečí poranění.

U nového typu je brán na zřetel i takový detail, jako je zkosená spodní stěna v prostoru předních nohou šikmo vzad tak, aby si kůň mohl přirozeně nakročit při krmení.

Výhodou je možnost použití libovolné formy balíků sena (kulaté, hranaté) nebo i volného sena.

Pro chovatele je velkou předností možnost předzásobení – tedy úspora času a pracnosti.

Hlavní je ovšem úspora sena zabráněním znehodnocení a nadlimitním příjmem, tím i zlepšení zdravotního stavu. Odborníci se shodují, že snížení příjmu sena časovým ovládním stěny se výrazně redukuje nebezpečí koliky.

Zařízení je velmi robustní, snadné pro instalaci a nenáročné na údržbu, je velmi tiché.

Časově řízenou uzavírací stěnu je možno použít jako jednotlivý element UNO, nebo skládat do sestavy (DOUBLETTE, QUARTETT, SECHSTETT).

Systém pohonu stěny se pak využije pro více elementů – úspora techniky i energie.

Časově ovládaná stěna je systémovým prvkem pro racionální krmení u aktivních stájí, stájí s volným pohybem i u menších otevřených stájí.

Možnost a vhodnost použití a umístění tohoto zařízení ve vaší stáji budeme rádi konzultovat, připravíme technický a cenový návrh.

Ing. Michal Karmazín, AGRICO
mkarmazin@agrico.cz, +420 602 140 431



Quartett, 10 koní

Sechstett, 12 koní